RIKS REVISIONEN

Datum: 2026-10-29
Diarienummer: 2025/0791
RiR 2026:28

Statens lärarlönesatsningar – ett lyft för lönerna, men inte för yrket

Bilaga 2. Kvantitativ analys: data, metod och resultat

Innehåll

1	**Data**	**3**
1.1	Huvudsakliga datakällor	3
1.2	Beskrivning av data för specifika analyser	4
2	**Metod**	**8**
3	**Kompletterande resultat till kapitel 3**	**12**
3.1	Lärare som berörs av satsningarna	12
3.2	Lärares löneutveckling	13
3.3	Lönespridning	14
3.4	Statsbidragens genomslag på berörda lärares löner	15
4	**Kompletterande resultat till kapitel 4**	**23**
4.1	Utvald beskrivande statistik för skolor med särskilt svåra förutsättningar	23
4.2	Effekter av förstärkningen av pott 2-bidraget år 2020 på lärarkårens erfarenhet	24
5	**Kompletterande resultat till kapitel 5**	**34**
Referenser		**35**

1 Data

1.1 Huvudsakliga datakällor

De kvantitativa analyserna i rapporten kombinerar individuppgifter från lönestrukturstatistiken, lärarregistret, lärarlegitimationsregistret och Skolverkets dokumentation om rekvirerade statsbidrag. Dessutom används uppgifter på skolenhetsnivå från Skolverkets statistikdatabas.

1.1.1 Lönestrukturstatistiken (2008–2024)

Från lönestrukturstatistiken hämtar vi uppgifter om heltidsekvivalent månadslön för lärare och andra yrkesgrupper. Vi använder månadslön inklusive lönetillägg, eftersom lönepåslag som betalas ut genom karriärtjänstbidraget och Lärarlönelyftet kan redovisas antingen som en del av grundlön eller som ett lönetillägg.

Lönestrukturstatistiken är heltäckande för kommunal, statlig och regional sektor, men utgörs av ett urval för privat sektor. Det innebär att lärare som är anställda av enskilda huvudmän (och andra yrkesgrupper i privat sektor) är underrepresenterade i statistiken. För att få rättvisande statistik använder vi därför de uppräkningsvikter som finns framtagna i lönestrukturstatistiken.[1] Vi viktar också genomgående observationerna med anställningens tjänstgöringsomfattning.

I lönestrukturstatistiken finns en yrkesklassificering som är baserad på SSYK-koder. Mellan 2013 och 2014 infördes en ny SSYK-klassificering, vilket medför att det kan vara problematiskt att jämföra löneutvecklingen mellan 2013 och 2014 för vissa yrkesgrupper. Exempelvis går det inte att följa löneutvecklingen för förskollärare längre tillbaka än från 2014, eftersom de i den tidigare klassificeringen redovisades i samma klass som fritidspedagoger. Förändringen i SSYK-koder påverkar också delar av analyserna för grundskollärare och gymnasielärare, och av den anledningen startar vissa av våra analyser 2014. Vi väljer också att markera skiftet i SSYK-klassificeringen i våra figurer, när så är relevant.

1.1.2 Lärarregistret – registret över pedagogisk personal (2008–2024)

Lärarregistret innehåller uppgifter om lärartjänster i olika skolformer med undervisning på olika nivåer. Registret inkluderar information om lärarens erfarenhet (antalet aktiva år i registret), kön, lärarlegitimation och pedagogisk behörighet. Registret innehåller även uppgifter om vilka tjänster som är förstelärare, men vi använder inte denna uppgift i första hand, då den enligt Skolverket håller låg kvalitet. Denna population matchas till lönestrukturstatistiken.

[1] Se Medlingsinstitutet, *Statistikens framställning, Lönestrukturstatistik privat sektor*, 2025.

1.1.3 Dokumentation om rekvirerade statsbidrag från Skolverket (2014–2024)

För att identifiera vilka lärare som omfattas av de statliga lärarlönesatsningarna använder vi Skolverkets uppgifter om rekvirerade statsbidrag för karriärtjänster och lärarlönelyft.

Uppgifterna innehåller individuppgifter om vilka lärare som huvudmännen har rekvirerat bidrag för, och som därför ska omfattas av en lönehöjning.

Notera att det saknas uppgifter om utbetalade karriärtjänstbidrag 2013.[2] För 2013 använder vi därför uppgifter i lärarregistret om vilka lärare som är förstelärare respektive lektorer. Vi gör antagandet att förstelärarna får en lönehöjning på 5 000 kronor och att lektorerna får en lönehöjning på 10 000 kronor.

Eftersom lönestrukturstatistiken utgår från en mättidpunkt i november månad, och lärarregistret hämtas in under höstterminen, utgår vi ifrån uppgifter om rekvisitioner som sker för löneutbetalningar under höstterminen.

1.2 Beskrivning av data för specifika analyser

1.2.1 Analyser av löneutvecklingen för lärare och andra grupper

Analyserna i avsnitt 3.2 utgår från hela lönestrukturstatistiken (om inte annat anges) och identifierar yrkesgrupper med hjälp av SSYK-koder. Observationer viktas med uppräkningsvikter och tjänstgöringsomfattning. Observationer med lägre tjänsteomfattning än 5 procent av en heltidstjänst utesluts ur populationen.[3]

Diagram 2 visar lärares relativlöneutveckling efter att vi har subtraherat de statsbidrag som rekvirerats av huvudmännen.

- Vi utgår från lönestrukturstatistiken (grundskollärare och gymnasielärare) och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.
- Både uppgifterna i lönestrukturstatistiken och Skolverkets uppgifter är uttryckta i heltidsekvivalenter. Vi använder lönestrukturstatistikens mått på månadslön, inklusive både fasta och rörliga lönetillägg.
- Vi matchar Skolverkets individuppgifter om rekvirerade statsbidrag till lönestrukturstatistiken. Vi exkluderar alla uppgifter om rekvirerade statsbidrag om det finns en indikation på att läraren har varit frånvarande under terminen, eftersom vi i sådana fall inte kan vara säkra på om och under vilka månader bidraget betalats ut. Totalt 10 procent av observationerna i Skolverkets data kan inte matchas till lönestrukturstatistiken. Detta är väntat eftersom en stor del av den fristående sektorn saknas i lönestrukturstatistiken. Om de observationer

[2] Uppgifterna finns kvar hos Skolverket, men finns inte i digitaliserat format.

[3] Vi följer Medlingsinstitutets restriktioner på tjänsteomfattning för beräkningar som är baserade på lönestrukturstatistiken.

som vi inte kan matcha inte tillhör den fristående sektorn saknas en förklaring, och det finns en risk för att vi underskattar betydelsen av statsbidragen, eftersom vi inte räknar in alla utbetalningar.

- Vi beräknar två mått på genomsnittlig månadslön för gymnasielärare och grundskollärare. Det första måttet utgår från månadslönen i lönestrukturstatistiken. Det andra måttet utgår från samma månadslön men subtraherar det statsbidrag som betalats ut, och utgör alltså ett mått på den del av lönen som finansieras av huvudmannen.
- För 2013 saknas uppgifter på individnivå om utbetalade statsbidrag. Vi gör då ett antagande om att förstelärare och lektorer (enligt uppgifter i lärarregistret) får en höjning om 5 000 kronor respektive 10 000 kronor.

Diagram 3 visar löneökningstakten för lärare som är anställda i kommunal sektor (grundskollärare och gymnasielärare) för hela lönen och för den del av lönen som finansieras av huvudmannen (lönen utan statsbidrag). Analysen baseras endast på lärare som är anställda i kommunal sektor, eftersom urvalet för privat sektor inte är heltäckande och samma individ därför inte kan observeras flera år i följd. Populationen utgörs i detta fall av individer som både finns med i lärarregistret och som enligt lönestrukturstatistikens SSYK-koder arbetar som lärare.

- Diagrammet utgår likt diagram 2 från uppgifter om rekvirerade bidrag som matchats på individnivå till lönestrukturstatistiken.
- Löneökningstakt avser förändringen i lön för gruppen lärare mellan tidpunkt t och t + 1 som andel av lönen i tidpunkt t. För varje beräkning av löneökning mellan t och t + 1 inkluderas endast individer som observeras i statistiken för båda åren.

1.2.2 Analyser av statsbidragens genomslag

Analyser av statsbidragens genomslag bygger på en population lärare som definieras av lärarregistret, och som matchats till lönestrukturstatistiken. Dessa analyser baseras endast på lärare som är anställda i kommunal sektor, eftersom urvalet för privat sektor inte är heltäckande och samma individ därför inte kan observeras flera år i följd.

Från lärarregistret begränsas populationen till individer som är anställda i skolformerna grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, sameskola, specialskola och förskoleklass. Denna population matchas till lönestrukturstatistiken, och därefter begränsas populationen till individer som enligt SSYK-koder arbetar som grundskollärare eller gymnasielärare.

Analyserna av statsbidragens genomslag görs med individdata med en observation per person och år. I grunddata kan en individ förekomma flera gånger per år, eftersom en lärare kan ha tjänster hos flera huvudmän eller flera tjänster vid olika

skolenheter hos samma huvudman. Vi måste därför förbereda data så att vi får endast en observation per individ och år.

För att hantera dubbletter som uppstår när en individ har flera tjänster hanteras observationer på följande sätt: a) Om det finns flera rekvisitioner för statsbidraget för karriärtjänst eller lärarlönelyft för samma individ under samma år, viktas bidragsdelen till ett viktat genomsnitt utifrån den tjänstgöringsomfattning som angivits vid rekvisitionen; b) Om en lärare ingår i lönestrukturstatistiken med flera observationer per år, använder vi ett viktat genomsnitt av löneobservationerna, där vikterna utgörs av tjänstgöringsomfattningen.

1.2.3 Analyser av Karriärstegsreformens kompensatoriska målsättning

För att besvara frågan om Karriärstegsreformen har bidragit till att förstärka lärarförsörjningen i skolor med svåra förutsättningar, har vi konstruerat två dataset, ett på individnivå och ett på skolnivå. Data omfattar personal som under perioden 2008–2024 jobbade inom förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola (tidigare grundsärskola), sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola (tidigare gymnasiesärskola) eller specialskola som lärare, speciallärare, rektor eller övrig arbetsledning (skolledare, arbetsledning).[4] För individer som hade olika tjänster inom en och samma skola, har vi behållit tjänsten med högst tjänstgöringsgrad. För lärare som under ett år jobbade i flera olika skolenheter, har vi på samma sätt behållit data för skolenheten där hen jobbade mest. Ifall tjänsteomfattningen var identisk i alla skolenheter som en individ jobbade i, har vi behållit en rad slumpmässigt.

Effektskattningarna av förstärkningen av karriärstegsreformen bygger på data för grundskolan. Analysen avgränsas till grundskolan eftersom de kontrollvariabler som används i modellerna endast var tillgängliga för denna skolform i det datamaterial som samlades in för granskningen.

Vi exkluderar de få skolenheter som under perioden 2014–2019 definierades som skolenheter i utanförskapsområden. Syftet är att renodla den grupp av skolor som tar del av karriärtjänstbidragets utökade statsbidrag, så att den endast ska omfatta skolor som från och med 2020 bedömdes ha särskilt svåra förutsättningar men som inte ingick i denna kategori tidigare. Analysen jämför dessa skolor med andra skolor som har liknande socioekonomiska förutsättningar, men som inte ingår i den särskilda satsningen. Jämförelsegruppen av skolor med liknande socioekonomiska förutsättningar skapas genom att vi exkluderar de skolor som har lägre värden på det socioekonomiska indexet än de behandlade skolorna (ett lägre indexvärde indikerar en mer gynnsam socioekonomisk elevsammansättning). Skattningarna bygger därmed på en jämförelse mellan skolenheter som från och med 2020 omfattades av

[4] Vi exkluderar förskolan, fritidshemmet och den kommunala vuxenutbildningen från dessa analyser eftersom vi i många fall vill kontrollera för det andra bidraget, och dessa skolformer ingår inte i båda satsningarnas målgrupper. I många analyser avgränsar vi oss vidare till grund- och gymnasieskolan.

den utökade bidragsramen för förstelärare, men som inte hade omfattats av satsningen före 2020, och skolenheter som varken före eller efter 2020 omfattades av pott 2-bidraget. Skattningarna baseras på data för perioden 2016–2024.

1.2.4 Definition av centrala variabler

Statsbidraget för karriärtjänster syftar bland annat till att stimulera rekryteringen av särskilt yrkesskickliga lärare till skolor med särskilt svåra förutsättningar. Det är inte möjligt att skapa ett fullvärdigt mått på lärares yrkesskicklighet utifrån den information som finns i registerdata, men vi kan utgå från sådana variabler som finns i data, och som har ett etablerat samband med yrkesskicklighet. Vi använder därför lärares erfarenhet (antal år i yrket) som ett mått på yrkesskicklighet, utifrån antagandet att erfarenhet och yrkesskicklighet är positivt korrelerade. Detta antagande har starkt stöd i forskningen, som visar att lärares bidrag till elevers kunskapsutveckling (*teacher value added*) är kopplat till deras erfarenhet.[5]

Andel erfarna lärare: Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått år *t*, och beräknar andelen för varje skola och år. Eftersom karriärtjänsterna är inriktade mot särskilt yrkesskickliga lärare är det relevant att använda ett mått som fångar förändringar i den övre delen av erfarenhetsfördelningen.

Andel lärare som lämnar yrket: Andelen lärare i en skolenhet som varje år lämnar läraryrket för minst tre sammanhängande år (det vill säga inte finns med i lärarregistret under de följande tre åren). Vi tar fram detta mått endast bland lärare som är yngre än 55 år under år *t* för att inte riskera att fånga pensionsavgångar.

Andel externt rekryterade lärare: Andel lärare som arbetar på skolenhet *s* år *t och* som inte arbetade på den skolenheten året före.

[5] Bacher-Hicks och Koedel, "Chapter 2 - Estimation and interpretation of teacher value added in research applications", 2023, s. 93–134.

2 Metod

Granskningen omfattar analyser på både individ- och kollektivnivå eftersom reformernas förväntade effekter verkar genom olika kanaler. Vissa effekter uppstår direkt hos de individer som tar del av satsningarna, exempelvis genom förändrade ekonomiska incitament. Andra effekter förväntas uppstå på gruppnivå, exempelvis genom att förändringar i lärarnas löner sammantaget påverkar yrkets status och attraktivitet eller lärarkårens sammansättning. Analys på båda nivåerna är därför nödvändig för att bedöma reformernas måluppfyllelse.

För att undersöka hur statsbidragen påverkar lärares löner och vilka effekter reformerna haft på skolnivå använder vi så kallade ”difference-in-difference”-analyser (DID). Metoden används för att beräkna orsakssamband när vissa individer eller skolor omfattas av en reform medan andra inte gör det.

En enkel jämförelse mellan lärare som fått del av statsbidragen och lärare som inte fått det kan vara missvisande eftersom grupperna kan skilja sig åt redan innan reformerna införs. Lärare som får del av satsningarna kan exempelvis ha andra kvalifikationer eller arbetsuppgifter än andra lärare. För att hantera detta jämför vi i stället lönernas utveckling över tid för lärare som omfattas av statsbidragen med lönernas utveckling för lärare som inte omfattas. På motsvarande sätt kan en enkel jämförelse mellan skolor som tar del av kontra inte tar del av statsbidragen vara missvisande, eftersom skolorna kan skilja sig åt i olika avseenden. Därför jämför vi hur andelen erfarna lärare utvecklas över tid för skolor som omfattas av statsbidragen, jämfört med skolor som inte omfattas.

Mer konkret beräknar vi löneförändringen för lärare som får del av karriärtjänsterna eller Lärarlönelyftet och jämför den med löneförändringen för lärare som inte får del av satsningarna. Genom att följa samma individer över tid tar analysen hänsyn till sådana skillnader mellan lärare som är konstanta över tid, även om de inte kan observeras i våra data, exempelvis yrkesskicklighet eller andra individuella egenskaper. För att resultaten ska kunna tolkas som reformeffekter krävs dock att de båda grupperna skulle ha haft en liknande löneutveckling även utan reformerna. Detta brukar kallas antagandet om parallella trender.

Karriärstegsreformen och Lärarlönelyftet infördes inte vid en och samma tidpunkt för alla individer och skolor. Karriärtjänsterna infördes huvudsakligen under 2014, men därefter har vissa lärare lämnat sina tjänster samtidigt som andra har tillträtt. På motsvarande sätt fick de flesta lärare och skolor del av Lärarlönelyftet för första gången 2016, men även senare har nya lärare och skolor omfattats av satsningen. Reformerna har därmed införts stegvis över tid.

Tabell 1 Antal grundskolor utifrån det år då satsningarna eller bidragsramen först blev aktuella för skolan

	Statsbidraget för karriärtjänster (2013)	Statsbidraget för Lärarlönelyftet	Pott 2-bidragsram (2020)
2013	1 199		
2014	2 140		
2015	503		
2016	274	4 418	
2017	256	295	
2018	220	196	
2019	306	280	
2020	216	120	440
2021	179	181	63
2022	105	82	37
2023	100	78	39
2024	125	133	20

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.

För att ta hänsyn till detta använder vi en metod som utvecklats av Callaway och Sant'Anna.[6] Metoden är särskilt anpassad för situationer där en reform införs stegvis. Den innebär att lärare och skolor som redan omfattas av reformen inte används som jämförelsegrupp för dem som ännu inte fått del av den. I stället jämförs varje grupp av lärare eller skolor med enheter som ännu inte tagit del av satsningen eller som aldrig tar del av den. På så sätt minskar risken för snedvridna skattningar av reformernas effekter.

I analyserna av lärarnas löner fokuserar vi i första hand på effekten av att för första gången få ett statsbidrag kopplat till sin lön samt på hur effekten utvecklas därefter. En lärare räknas då som att den omfattas av reformen från och med det första tillfället då individen fått statsbidraget, även om läraren senare lämnar karriärtjänsten eller inte längre omfattas av Lärarlönelyftet. Vi redovisar även separata analyser för lärare som fortsätter att omfattas av respektive satsning över tid. Dessa resultat bör dock tolkas som beskrivningar av utvecklingen för dem som stannar kvar i satsningarna och är därför inte direkt jämförbara med huvudanalysen. Resultaten kan inte tolkas som orsakssamband, eftersom de betingar på ett utfall av reformerna.

6 Callaway, B. och Sant'Anna, P.H.C., "Difference-in-Differences with multiple time periods", 2021, s. 200–230.

Formell beskrivning av Callaway och Sant'Anna (2021)

Notation:

i: individ

t: år

G_i: första året individ i behandlas

Y_{it}: utfallsvariabel

$D_{it} = \mathbb{1}(t \geq G_i)$: indikator för att individen är behandlad vid tid t

Vi definierar **grupp- och tidsspecifika behandlingseffekter** som

$$ATT(g,t) \;=\; E\left[\, Y_{it}(1) - Y_{it}(0) \mid G_i = g\right], t \geq g$$

I en staggered DID med paneldata identifieras denna effekt genom en DID-jämförelse:

$$\widehat{ATT}(g,t) = (E[Y_{it} \mid G_i = g] - E[Y_{i,g-1} \mid G_i = g]) - (E[Y_{it} \mid C_i = 1] - E[Y_{i,g-1} \mid C_i = 1])$$

där $C_i = 1$ betecknar **aldrig-behandlade individer.**

När alla $ATT(g,t)$ är skattade kan man bilda ett sammanfattande mått:

$$ATT = \sum_g \sum_{t \geq g} w(g,t)\, ATT(g,t), w(g,t) \geq 0, \qquad \sum_{g,t} w(g,t) = 1$$

Vikterna för att vikta ihop de olika *ATT(g, t)* utgörs av gruppstorlek (storleken på gruppen som behandlas första gången år G) i relation till den sammanlagda storleken på alla grupper som bidrar till estimatet.

Vi implementerar detta med Statas kommando *csdid* och använder analytiska standardfel.

För att bedöma om ökningen av lönetillägget från 5 000 till 10 000 kronor i skolor med särskilt svåra förutsättningar har lett till ökad yrkeserfarenhet bland lärare i dessa skolor analyserar vi utvecklingen av lärarnas genomsnittliga yrkeserfarenhet i de skolor som omfattas av den särskilda pott 2-bidragsramen, före och efter 2020 (*behandlingsgrupp*). Denna utveckling jämförs med motsvarande utveckling i skolor som varken före eller efter 2020 omfattades av pott 2-bidragsramen (*jämförelsegrupp*).

De flesta skolor med särskilt svåra förutsättningar inkluderades i pott 2 redan när förstärkningen infördes 2020. Vissa skolor kom dock att omfattas av pott 2-bidragsramen först under efterföljande år. Eftersom behandlingen därmed införs vid olika tidpunkter skattar vi även i detta fall effekterna enligt Callaway och Sant'Anna (2021). En skola räknas som att den omfattas av pott 2-bidraget från och med det första tillfället den tilldelas pott 2-bidragsramen, även om vissa skolor senare växlar mellan pott 1- och pott 2-status.

Pott 2-bidragsramen är inte bindande för huvudmännen. Även om den beräknas på skolnivå får huvudmännen fördela sitt samlade pott 2-bidrag mellan sina pott 2-skolor efter eget beslut. Det innebär att vissa skolor kan få fler förstelärare som finansieras av pott 2-bidraget än vad deras bidragsram motsvarar, medan andra skolor kan få färre eller inga förstelärare finansierade genom den särskilda satsningen. I analyserna utgår vi från information om skolornas bidragsramar, inte från huvudmännens faktiska användning av bidraget. Estimaten bör därför tolkas som *intention-to-treat*-estimat (ITT, effekten av att omfattas av reformen) snarare än som *average treatment effect on the treated* (ATT, den genomsnittliga effekten för de skolor som faktiskt får behandlingen).

3 Kompletterande resultat till kapitel 3

3.1 Lärare som berörs av satsningarna

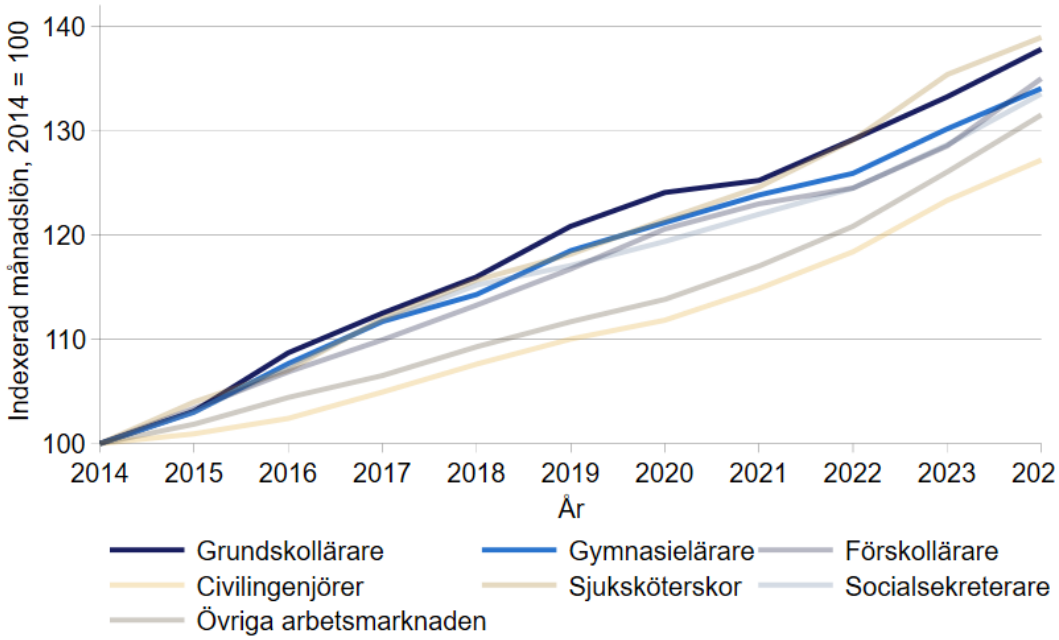
Tabell 2 Rektorer och andra skolledare som omfattas av satsningarna

År	Statsbidraget för karriärtjänster	Statsbidraget för Lärarlönelyftet	Båda statsbidrag	Totala antalet rektorer som omfattas av satsningarna	Totala antalet rektorer
A. Samtliga rektorer och skolledare					
2013	113			113	9 334
2014	552			552	9 551
2015	654			654	9 989
2016	263	1 237	412	1 912	10 317
2017	272	1 291	413	1 976	10 482
2018	256	1 253	434	1 943	10 669
2019	248	1 156	461	1 865	10 758
2020	272	1 054	429	1 755	10 791
2021	238	1 059	409	1 706	10 777
2022	237	966	395	1 598	10 946
2023	248	938	365	1 551	11 090
2024	246	965	366	1 577	11 319
B. Rektorer och skolledare som arbetar heltid i dessa befattningar					
2013	1			1	6 584
2014	14			14	6 688
2015	16			16	6 916
2016	24	210	7	241	7 241
2017	20	287	13	320	7 594
2018	18	279	14	311	7 769
2019	25	270	18	313	8 025
2020	21	262	14	297	8 137
2021	23	227	18	268	8 227
2022	23	216	21	260	8 427
2023	25	192	19	236	8 610
2024	20	186	10	216	8 727

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Tabellen omfattar både rektorer och övrig arbetsledning.

3.2 Lärares löneutveckling

Diagram 1 Löneutvecklingen för lärare, jämförelseyrken och övriga arbetsmarknaden

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken.
Anm.: Lön i nominella värden. Löneutvecklingen är indexerad till 100 det första året (2014) för samtliga grupper. Värden över 100 visar den proportionella förändringen relativt startåret, till exempel motsvarar 110 en löneökning på 10 procent sedan det första året. På grund av att yrkeskoder förändrades mellan 2013 och 2014 väljer vi att inte indexera lärarlönerna längre bakåt i tiden.

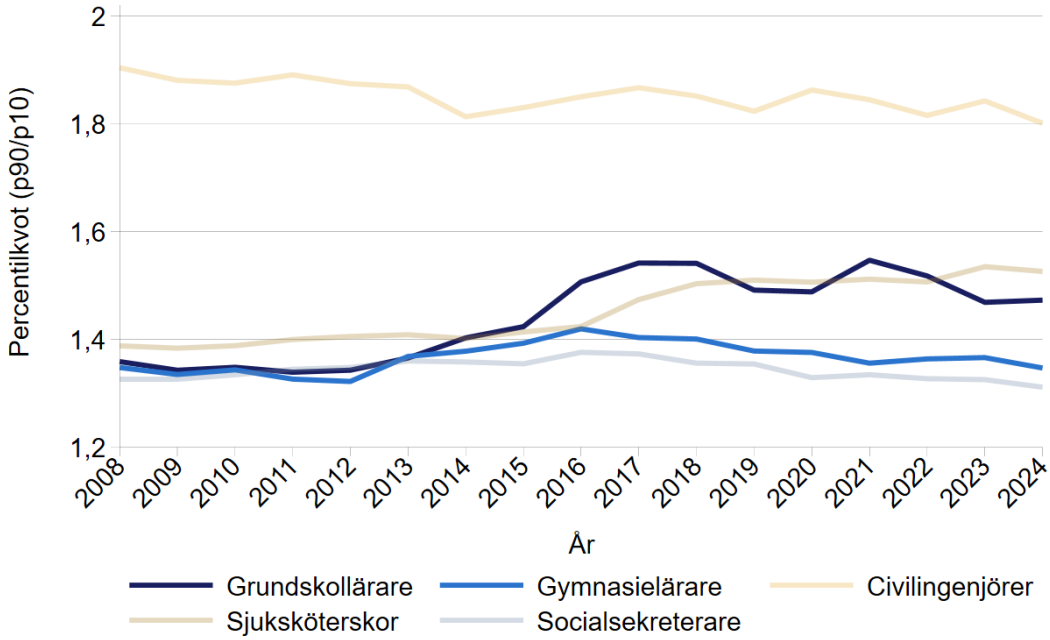
Tabell 3 Lärarlöner enligt strukturlönestatistiken

	Nominell månadslön grundskollärare (kronor)	Nominell månadslön gymnasielärare (kronor)	Utveckling av grundskollärares reallön (2014 = 100)	Utveckling av gymnasielärares reallön (2014 = 100)
2014	29 645	32 126	100	100
2020	36 777	38 928	116	113
2024	40 845	43 057	104	101

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken.
Anm.: Reallönen är framtagen genom att deflatera med konsumentprisindex (KPI), basår 2020.

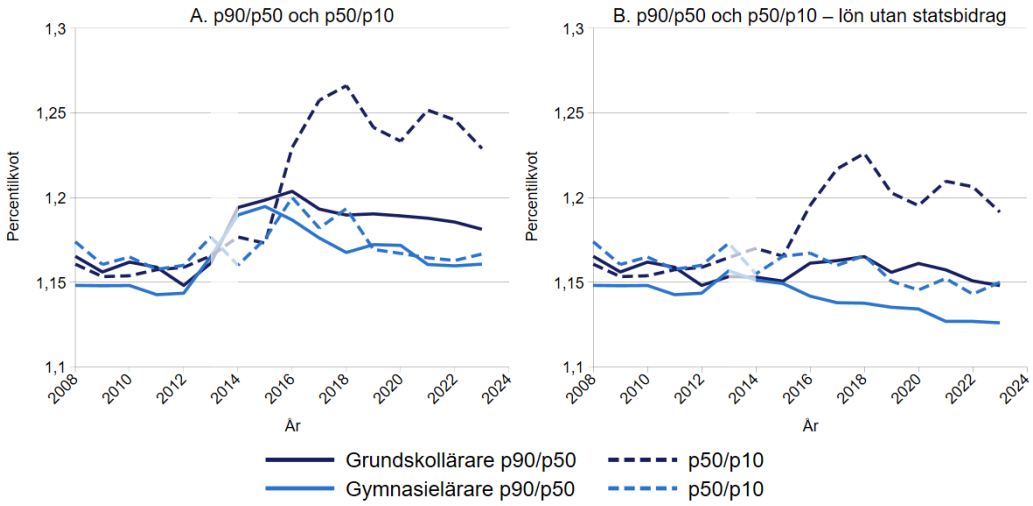
3.3 Lönespridning

Diagram 2 Lönespridning bland lärare och inom jämförelseyrken över tid

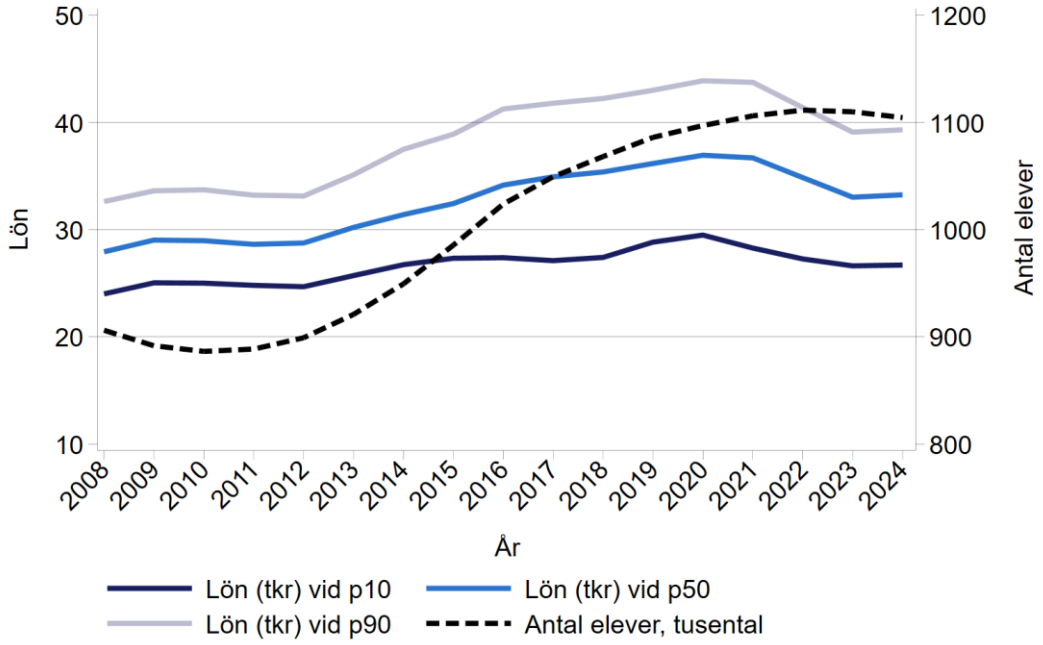
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken.

Diagram 3 Lönespridningen bland lärare i toppen och botten av fördelningen

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken, lärarregistret och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.
Anm.: Lönespridning beräknad på lön utryckt i fasta priser, deflaterad med KPI basår 2020. Lön utan statsbidrag avser här löner efter att statsbidragen för karriärtjänster och lärarlönelyft har räknats bort, och utgörs alltså av den del av lönen som finansieras av huvudmännen.

Diagram 4 Lönenivåer vid p10, p50 och p90, samt antalet elever över tid

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken och uppgifter från Skolverket om elevantal.
Anm.: Löner är uttryckta i fasta priser, deflaterade med KPI basår 2020.

3.4 Statsbidragens genomslag på berörda lärares löner

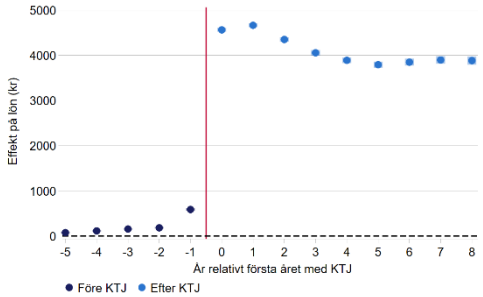
Diagram 5 och tabell 4 presenterar resultat som utgår från DID-metoden som presenterats ovan.

Ett grundläggande antagande för att metoden ska generera trovärdiga skattningar är att den grupp eller individ som omfattas av en satsning och jämförelsegruppen skulle ha haft en liknande löneutveckling även utan reformerna, det vill säga parallella trender i utfallsmåttet (löner). Endast då kan jämförelsegruppens utveckling antas motsvara en kontrafaktisk utveckling. Detta antagande kan antas vara uppfyllt om de två grupperna hade parallella trender under perioden före satsningarnas införande. Vi presenterar därför även DID-estimat för perioden innan individer tog del av satsningarna.

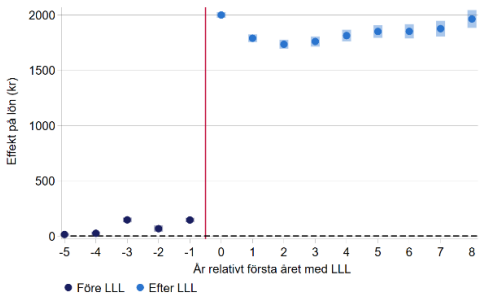
Diagram 5 presenterar våra huvudresultat, som visar hur lönen utvecklar sig över tid, från och med det första år då en lärare tar del av karriärtjänstbidraget eller Lärarlönelyftet. Dessa diagram tar inte hänsyn till om en lärare fortsatt är kvar inom respektive satsning.

Diagram 5 Effekter av individens deltagande i satsningar på månadslön

A. Karriärtjänster

B. Lärarlönelyft

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken, lärarregistret och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.
Anm.: Skattningar med csdid, utfall är heltidsekvivalent månadslön inklusive alla lönetillägg. Modellen kontrollerar för individ-och årsfixa effekter, antal år i yrket, antal år som läraren arbetat på skolan, lärarlegitimation, om läraren arbetar på grund-eller gymnasieskola, samt om läraren även har det "andra" statsbidraget (karriärtjänstbidrag eller lärarlönelyft). Skuggade områden anger 95-procentiga konfidensintervall. KTJ betecknar Karriärtjänstreformen, LLL betecknar Lärarlönelyftet.

Utifrån diagrammet drar vi slutsatsen att antagandet om parallella trender i för-perioden inte är uppfyllt i något av fallen, eftersom vi ser vissa positiva effekter som är signifikant skilda från noll. Detta indikerar att de lärare som valdes ut som särskilt yrkesskickliga hade en bättre löneutveckling än andra lärare redan innan de tog del av satsningarna. Detta är särskilt påtagligt för karriärtjänstreformen. En förklaring till den oväntade effekten året innan en lärare tillträder sin karriärtjänst (-1 på den horisontella axeln i panel A i diagram 5) är att den största andelen förstelärare tillträdde sin tjänst 2014, samtidigt som mycket stora avtalade löneökningar gav stora löneökningar mellan 2012 och 2013.[7] Det är sannolikt att den stora löneökningen mellan 2012 och 2013 i högre utsträckning tillföll de mest yrkesskickliga lärarna.

Att de lärare som tar del av statsbidragen ser ut att vara positivt selekterade kan medföra att vi överskattar det faktiska genomslaget på lönen. Eftersom våra resultat i rapportkapitel 3 visar att statsbidragen inte får fullt genomslag är det möjligt att det faktiska genomslaget är ännu lägre. Vi kan därför tolka våra skattningar av genomslaget som en övre gräns för hur stort genomslag bidragen har på lärares löner.

Om huvudmännen kompenserar övriga lärare med andra typer lönetillägg (som inte heller ska ses som en del av ordinarie lönerevision), finns dock en risk för att vi underskattar statsbidragens genomslag. Våra deskriptiva analyser i rapportkapitel 3.2 visar dock inte några tecken på att övriga lärare kompenseras.

7 Huvudöverenskommelse (HÖK) 2012 – det centrala kollektivavtal om löner och anställningsvillkor som slöts mellan lärarnas fackliga organisationer och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) – gav ett garanterat utfall på 4,2 procent. Eftersom de centrala förhandlingarna slutfördes under hösten 2012 hann denna ökning inte ge utslag på lönerna i november 2012, utan syns i lönestrukturstatistiken först i november 2013.

Tabell 4 nedan sammanfattar våra resultat.

Tabell 4 Effekter av bidragsrekvisition på lärares månadslöner

	Karriärtjänstbidraget	Lärarlönelyftet
A. Genomsnittligt rekvirerat bidrag (kronor)		
Period 0 (behandlingstidpunkt)	5 094,55 (6,42)	2 565,93 (2,34)
B. Effekter på månadslön (kronor)		
Genomsnitt före behandling	221,93 (3,86)	79,05 (4,90)
Genomsnitt efter behandling	4 104,88 (24,92)	1 847,68 (21,80)
Period −5	74,10 (7,05)	13,56 (6,01)
Period −4	112,83 (7,00)	24,58 (7,41)
Period −3	154,51 (8,36)	145,79 (11,09)
Period −2	181,26 (9,93)	66,45 (14,20)
Period −1	586,96 (14,06)	144,84 (10,39)
Period 0 (behandlingstidpunkt)	4 563,79 (21,09)	1 998,30 (13,68)
Period +1	4 664,19 (20,32)	1 788,48 (17,29)
Period +2	4 350,75 (25,93)	1 733,65 (20,44)
Period +3	4 055,56 (30,69)	1 759,28 (23,56)
Period +4	3 888,34 (31,72)	1 812,12 (26,99)
Period +5	3 791,48 (34,28)	1 849,49 (29,15)
Period +6	3 849,03 (38,84)	1 850,50 (32,60)
Period +7	3 897,03 (42,83)	1 874,96 (36,45)
Period +8	3 883,76 (47,57)	1 962,32 (40,86)
C. Effekter på månadslön (kronor), betingat på att läraren är kvar i satsningen		
Genomsnitt före behandling	248,33 (5,16)	67,29 (5,32)
Genomsnitt efter behandling	5 025,29 (30,73)	1 729,55 (23,29)
Period −5	90,23 (9,92)	2,68 (6,82)
Period −4	133,83 (9,60)	15,68 (8,35)

	Karriärtjänstbidraget	Lärarlönelyftet
Period −3	161,88 (11,56)	141,39 (12,43)
Period −2	209,60 (13,82)	20,79 (15,64)
Period −1	646,11 (19,25)	155,92 (11,43)
Period 0 (behandlingstidpunkt)	4 619,03 (28,22)	2 001,28 (14,84)
Period +1	4 955,18 (25,02)	1 769,64 (18,36)
Period +2	4 968,97 (31,35)	1 674,78 (21,76)
Period +3	4 942,90 (35,78)	1 657,99 (25,03)
Period +4	4 993,55 (38,10)	1 671,73 (28,75)
Period +5	5 013,60 (39,48)	1 701,38 (30,92)
Period +6	5 172,54 (45,55)	1 681,61 (35,05)
Period +7	5 275,57 (50,68)	1 658,02 (39,10)
Period +8	5 286,31 (56,50)	1 749,56 (43,75)
D. Effekter på log månadslön, betingat på att läraren är kvar i satsningen		
Genomsnitt före behandling	0,0069 (0,0002)	0,0021 (0,0002)
Genomsnitt efter behandling	0,1124 (0,0008)	0,0414 (0,0006)
Period −5	0,0024 (0,0004)	0,0003 (0,0002)
Period −4	0,0041 (0,0003)	0,0005 (0,0003)
Period −3	0,0044 (0,0004)	0,0047 (0,0004)
Period −2	0,0056 (0,0004)	0,0006 (0,0005)
Period −1	0,0179 (0,0006)	0,0044 (0,0003)
Period 0 (behandlingstidpunkt)	0,1271 (0,0008)	0,0567 (0,0004)
Period +1	0,1293 (0,0007)	0,0474 (0,0005)
Period +2	0,1213 (0,0009)	0,0428 (0,0006)
Period +3	0,1133 (0,0009)	0,0407 (0,0006)
Period +4	0,1096 (0,0010)	0,0394 (0,0007)

	Karriärtjänstbidraget	Lärarlönelyftet
Period +5	0,1047 (0,0010)	0,0386 (0,0008)
Period +6	0,1042 (0,0011)	0,0366 (0,0008)
Period +7	0,1029 (0,0012)	0,0346 (0,0009)
Period +8	0,0994 (0,0013)	0,0355 (0,0010)

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken, lärarregistret och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.
Anm.: Standardfel i parentes. Estimat från en "staggered" DID-modell som är implementerad med csdid i Stata.

En tidigare rapport har presenterat liknande skattningar av karriärtjänstbidragets genomslag.[8] Rapporten använde delvis andra data, och en annan implementering av DID som inte renodlade jämförelsegruppen till att inkludera endast individer som aldrig tagit del av karriärtjänstbidraget och individer som ännu inte tagit del av bidraget. Tabell 5 nedan visar att vi kan replikera dessa resultat, men att resultaten skiljer sig något åt beroende på val av metod.

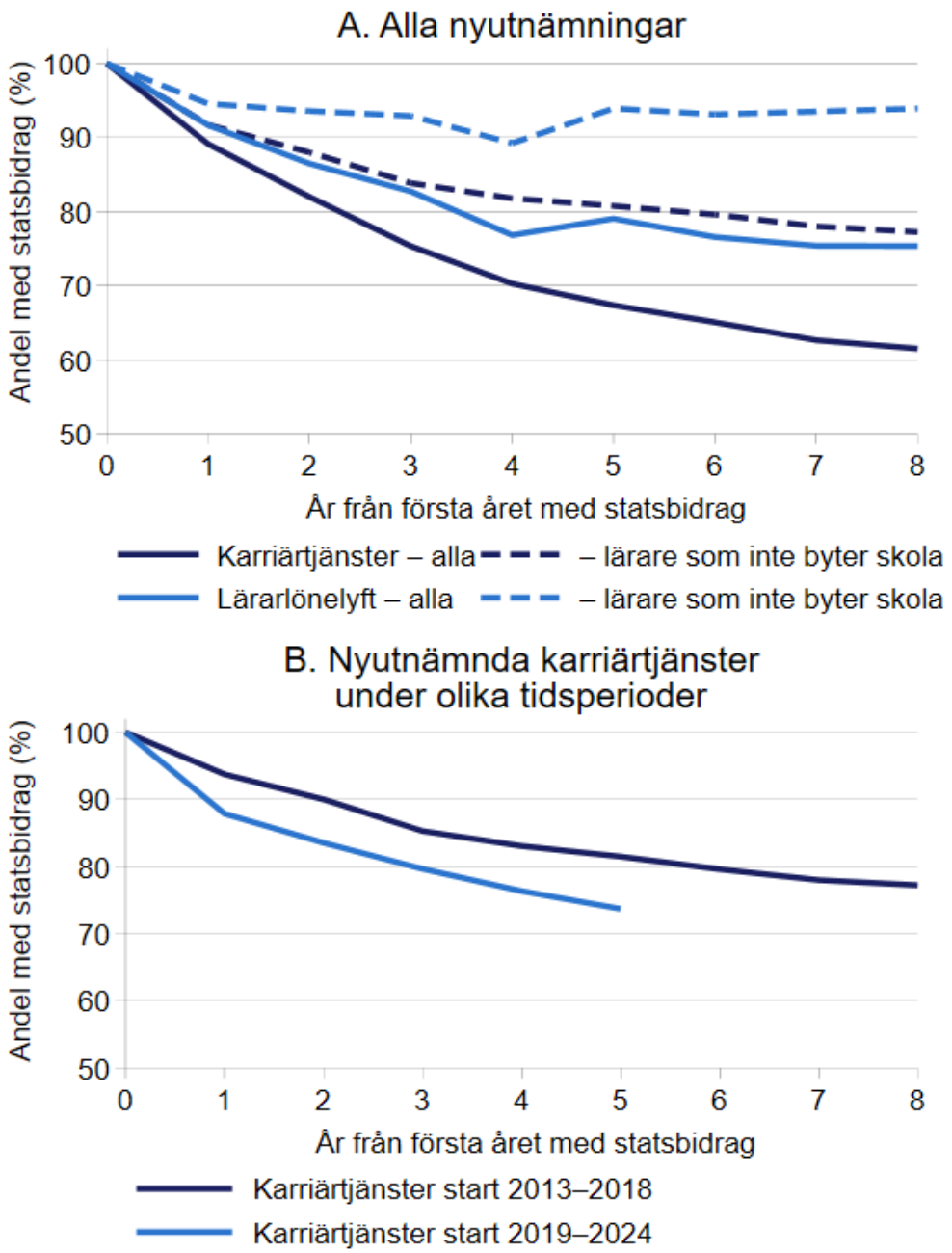
8 Grönqvist, Hensvik och Thoresson, *Teacher career opportunities and school quality*, 2020

Tabell 5 Jämförelse av resultat med olika beräkningsmetoder. Effekter av karriärtjänst och bidragsrekvisition på lärares månadslöner

	(1) 2010–2016 LR-data (förstelärare/lektor) Behandling: karriärtjänst innevarande hösttermin	(2) 2010–2016 LR-data (förstelärare/lektor) Behandling: har haft karriärtjänst någon gång	(3) 2010–2016 Skolverkets data (rekvisitioner) Behandling: har haft karriärtjänst någon gång
	A. DID utan hänsyn till dynamisk behandling (traditionell DID)		
Genomsnitts-	5 004	5 046	5 306
effekt på månadslön (kronor)	(19,63)	(20,13)	(18,27)
Antal observationer	422,620	422,620	422,620
R2	0,943	0,944	0,951
	B. DID med många tidsperioder och dynamisk behandling (csdid)		
Genomsnittseffekt		4 344	4 886
på månadslön (kronor)		(26,93)	(21,86)
Antal observationer	**412 078**	**412 078**	**412 078**

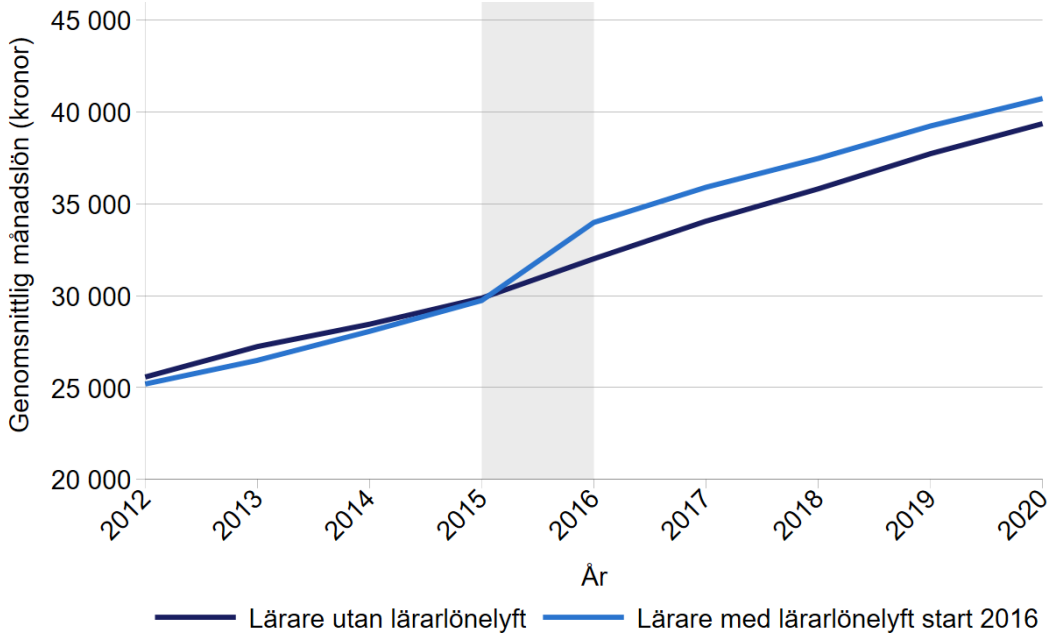
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lönestrukturstatistiken, lärarregistret och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.
Anm.: Kolumn 1 och 2 använder en definition av förstelärare som finns i lärarregistret (LR-data). Kolumn 3 använder en definition av karriärtjänst som utgår från Skolverkets rekvisitioner av statsbidrag och som är de data som Riksrevisionens analyser utgår ifrån. Standardfel i parentes.

Diagram 6 Sannolikhet för att lärare med karriärtjänst eller lärarlönelyft fortsätter att ha karriärtjänst eller lärarlönelyft

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lärarregistret och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.

Diagram 7 Illustration av löneutvecklingen för lärare med och utan statsbidrag för lärarlönelyft

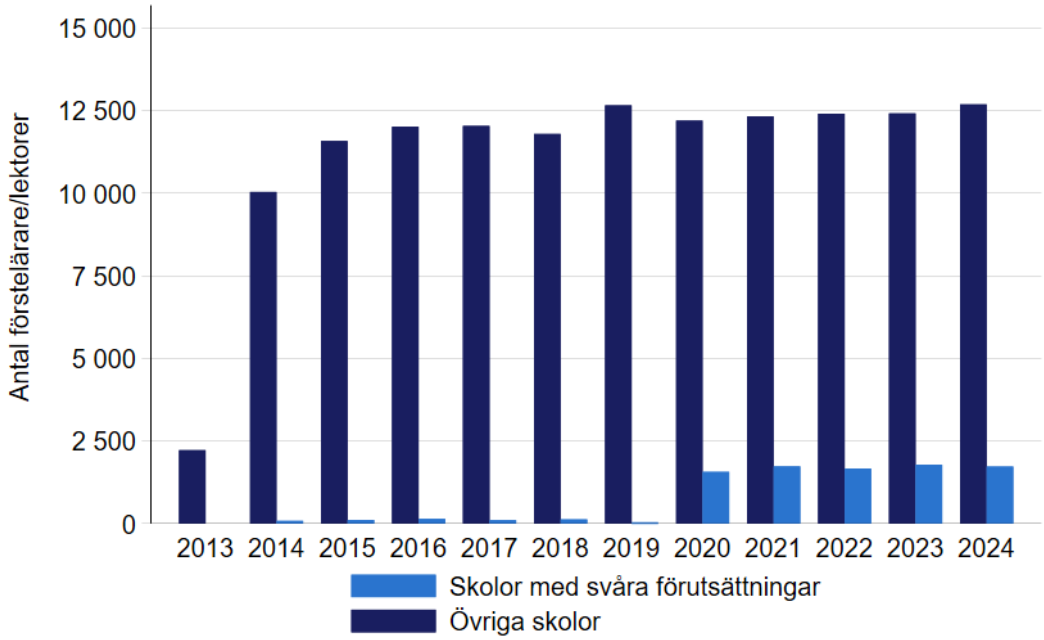

Källa: Riksrevisionens beräkningar utifrån lönestrukturstatistiken, lärarregistret och Skolverkets uppgifter om rekvirerade bidrag.
Anm.: Figuren visar nominell genomsnittslön (rensat för skillnader i lön som beror på erfarenhet, tid på skolan, lärarlegitimation, om läraren arbetar på en fristående eller kommunal skola, om läraren arbetar i grundskola eller gymnasieskola samt om läraren samtidigt får bidrag för karriärtjänst) för lärare som aldrig fått statsbidrag för lärarlönelyft och för lärare som fick lärarlönelyft 2016. Lärare som fick lärarlönelyft vid en annan tidpunkt ingår inte i figuren, för att kunna skapa en tydligare bild av den grupp som ingår i respektive jämförelsegrupp.

4 Kompletterande resultat till kapitel 4

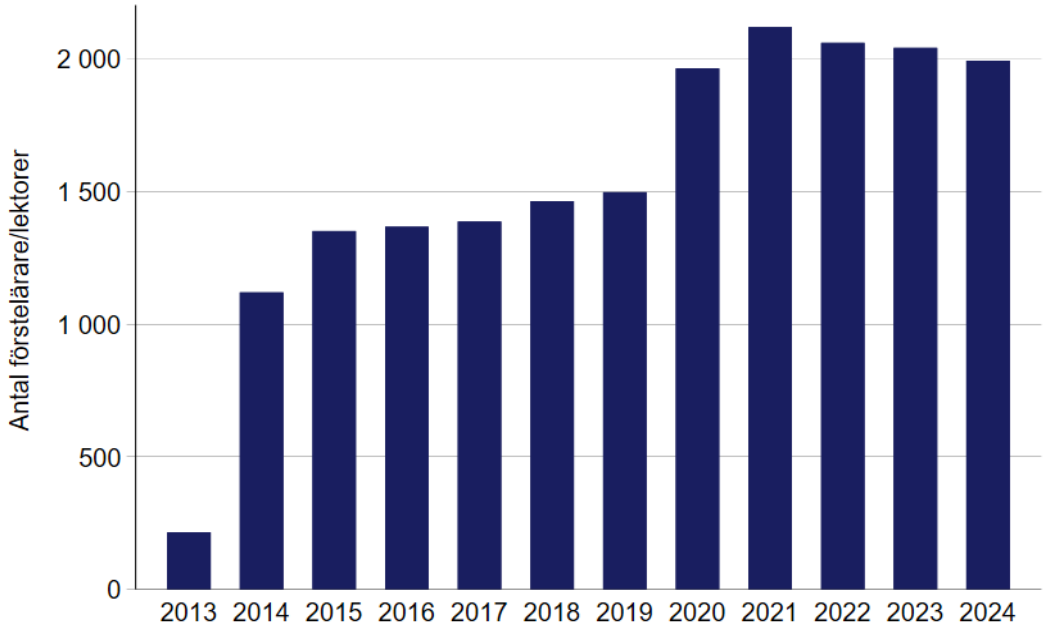
4.1 Utvald beskrivande statistik för skolor med särskilt svåra förutsättningar

Diagram 8 Antal förstelärare eller lektorer i olika typer av grund-och gymnasieskolor, 2013–2024

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Med skolor med särskilt svåra förutsättningar avses skolor som 2014–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden och skolor som 2020–2024 tilldelades bidragsramen för skolor med särskilt svåra förutsättningar.

Diagram 9 Antalet förstelärare eller lektorer i skolor med särskilt svåra förutsättningar

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Alla skolor som Skolverket någon gång under perioden 2020–2024 klassificerades som skolor med särskilt svåra förutsättningar (pott 2-skolor) behandlas i denna figur som skolor med stora behov även före 2020 för att visa hur antalet förstelärare och lektorer har utvecklats i dessa skolor sedan förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning.

Tabell 6 Skolors indelning i pott 1- och pott 2-skolor enligt Skolverkets bidragsramar under perioden 2020–2024

Beskrivning av skolor	Antal	Andel (%)
Skolor som blev pott 2-enheter år 2020 och har varit det sedan dess	444	53,2
Skolor som har varit pott 2-enheter, men inte längre är det	306	36,6
Skolor som har växlat mellan pott 1- och pott 2-status två gånger	77	9,2
Skolor som har växlat mellan pott 1- och pott 2-status tre gånger	7	0,8
Skolor som har växlat mellan pott 1- och pott 2-status fyra gånger	1	0,1
Totalt	**835**	**100,0**

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på Skolverkets uppgifter om bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Tabellen innehåller endast data för grund- och gymnasieskolor. Totalt 6 065 skolenheter omfattades aldrig av pott 2-bidragsramen under tidsperioden 2020–2024.

4.2 Effekter av förstärkningen av pott 2-bidraget år 2020 på lärarkårens erfarenhet

Nedan redovisar vi först eventstudieskattningarna av effekterna av det utökade statsbidraget på lärarkårens erfarenhet (tabell 7). Därefter presenterar vi de aggregerade ATT-estimaten från samma modeller (tabell 8). Resultaten i tabell 7A illustreras i diagram 10. Diagram 11–13 illustrerar övriga skattningar och visar hur

olika grupper av lärare bidrar till den genomsnittliga behandlingseffekten för hela lärarkollektivet.

Det centrala antagandet för att skattningarna ska kunna tolkas som effekter av förstärkningen av pott 2-bidraget är att skolorna som omfattades av förstärkningen och jämförelseskolorna skulle ha haft en liknande utveckling i utfallsvariablerna om förstärkningen inte hade genomförts, det vill säga att antagandet om parallella trender är uppfyllt. Utvecklingen före förstärkningen kan användas för att bedöma rimligheten i detta antagande. Sammantaget finns inga tydliga tecken på systematiskt skilda trender mellan grupperna, även om det för vissa utfallsvariabler finns enskilda skattningar under för-perioden som är statistiskt signifikant skilda från noll

Tabell 7 Effekter av förstärkningen av pott 2-bidraget år 2020 på lärarkårens erfarenhet

	Koefficient	Standardfel	P > z
A. Utfallsvariabel: Andel erfarna lärare			
Genomsnitt före behandling	-0,006	0,003	0,053
Genomsnitt efter behandling	0,009	0,006	0,124
Period -4	-0,002	0,011	0,840
Period -3	-0,004	0,006	0,521
Period -2	-0,016	0,005	0,001
Period -1	-0,004	0,004	0,375
Period 0 (behandlingstidpunkt)	0,001	0,004	0,819
Period +1	0,007	0,006	0,250
Period +2	0,011	0,007	0,131
Period +3	0,008	0,008	0,306
Period +4	0,016	0,009	0,064
B. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna och som började på skolan före 2020			
Genomsnitt före behandling	-0,006	0,003	0,076
Genomsnitt efter behandling	0,011	0,006	0,084
Period -4	-0,001	0,011	0,927
Period -3	-0,004	0,006	0,501
Period -2	-0,015	0,005	0,001
Period -1	-0,004	0,004	0,369
Period 0 (behandlingstidpunkt)	-0,002	0,005	0,630
Period +1	0,012	0,006	0,046
Period +2	0,013	0,007	0,094
Period +3	0,011	0,009	0,242
Period +4	0,022	0,010	0,026
C. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna, som började på skolan före 2020 och som blev förstelärare/lektorer före 2020			
Genomsnitt före behandling	-0,004	0,001	0,003
Genomsnitt efter behandling	-0,004	0,002	0,090
Period -4	-0,009	0,004	0,022
Period -3	-0,001	0,002	0,682

	Koefficient	Standardfel	P > z
Period -2	-0,001	0,002	0,503
Period -1	-0,004	0,002	0,057
Period 0 (behandlingstidpunkt)	-0,007	0,002	0,000
Period +1	-0,003	0,002	0,105
Period +2	-0,003	0,002	0,163
Period +3	-0,004	0,003	0,183
Period +4	-0,001	0,003	0,701
D. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna, som började på skolan före 2020 och som blev förstelärare/lektorer efter 2020			
Genomsnitt före behandling	0,000	0,002	0,964
Genomsnitt efter behandling	0,015	0,002	0,000
Period -4	0,006	0,007	0,389
Period -3	-0,002	0,004	0,569
Period -2	-0,001	0,002	0,737
Period -1	-0,003	0,002	0,179
Period 0 (behandlingstidpunkt)	0,010	0,002	0,000
Period +1	0,018	0,002	0,000
Period +2	0,015	0,002	0,000
Period +3	0,015	0,003	0,000
Period +4	0,014	0,003	0,000
E. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna, som inte har förstelärar-/lektorstjänst och som började på skolan före 2020			
Genomsnitt före behandling	-0,002	0,003	0,505
Genomsnitt efter behandling	0,000	0,006	0,988
Period -4	0,008	0,011	0,475
Period -3	-0,003	0,005	0,629
Period -2	-0,014	0,005	0,004
Period -1	0,001	0,004	0,900
Period 0 (behandlingstidpunkt)	-0,006	0,005	0,220
Period +1	-0,003	0,006	0,629
Period +2	0,001	0,007	0,880
Period +3	-0,001	0,008	0,928
Period +4	0,009	0,009	0,345
F. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna och som började på skolan efter 2020			
Genomsnitt före behandling	-0,003	0,004	0,429
Genomsnitt efter behandling	-0,002	0,004	0,559
Period -4	-0,009	0,011	0,406
Period -3	0,002	0,007	0,812
Period -2	-0,006	0,007	0,347
Period -1	0,000	0,008	0,967
Period 0 (behandlingstidpunkt)	0,003	0,003	0,341
Period +1	-0,005	0,004	0,190
Period +2	-0,002	0,005	0,703

	Koefficient	Standardfel	P > z
Period +3	-0,002	0,006	0,722
Period +4	-0,005	0,007	0,402
G. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna, som har förstelärar-/lektorstjänst och som började på skolan efter 2020			
Genomsnitt före behandling	0,001	0,001	0,320
Genomsnitt efter behandling	0,008	0,001	0,000
Period -4	-0,003	0,000	0,000
Period -3	0,001	0,002	0,756
Period -2	0,000	0,002	0,967
Period -1	0,006	0,002	0,014
Period 0 (behandlingstidpunkt)	0,003	0,001	0,014
Period +1	0,005	0,001	0,000
Period +2	0,008	0,002	0,000
Period +3	0,010	0,002	0,000
Period +4	0,011	0,002	0,000
H. Utfallsvariabel: Andel lärare som är erfarna, som inte har förstelärar-/lektorstjänst och som började på skolan efter 2020			
Genomsnitt före behandling	-0,004	0,004	0,278
Genomsnitt efter behandling	-0,010	0,004	0,006
Period -4	-0,006	0,011	0,556
Period -3	0,001	0,008	0,883
Period -2	-0,006	0,006	0,318
Period -1	-0,005	0,009	0,546
Period 0 (behandlingstidpunkt)	-0,000	0,003	0,919
Period +1	-0,010	0,004	0,007
Period +2	-0,010	0,005	0,033
Period +3	-0,012	0,005	0,024
Period +4	-0,017	0,006	0,005

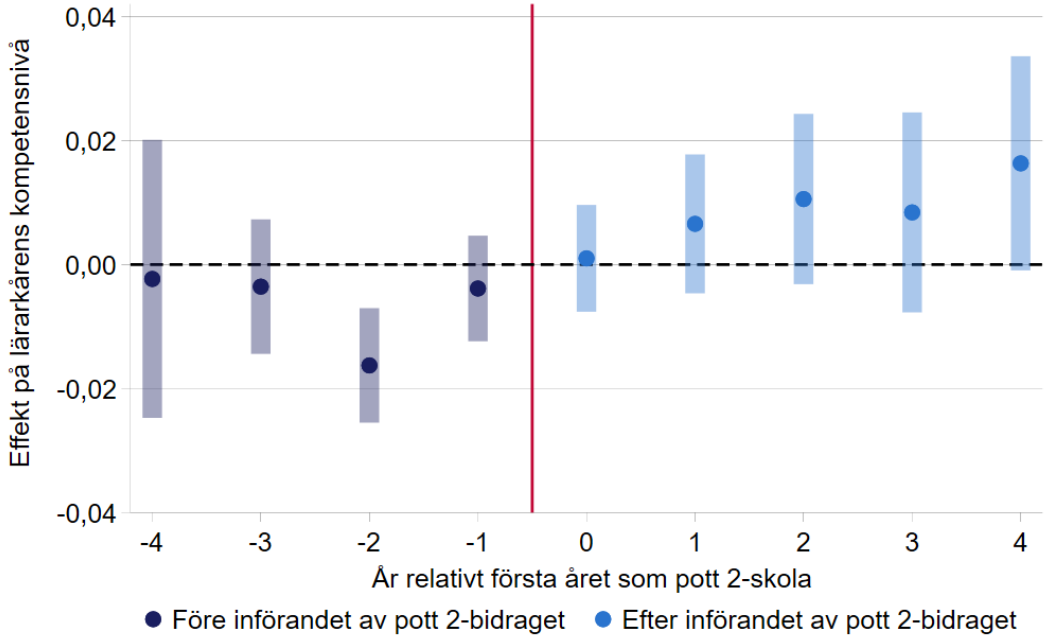
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Estimaten bygger på "staggered" DiD-modeller som är estimerade med csdid i Stata. Alla andelar räknas på basis av alla lärare i skolan. Skolor som någon gång under perioden 2020–2024 tilldelades en pott 2-bidragsram definieras som skolor med särskilt svåra förutsättningar även före 2020. Analysen exkluderar dels skolor som 2016–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden, dels pott 1-skolor med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än pott 2-skolorna. Estimaten fångar därmed skillnader i utfallsutvecklingen mellan skolor med särskilt svåra förutsättningar och relativt liknande skolor som under hela perioden 2016–2024 tillhörde kategorin "Övriga skolor" före och efter förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning. Alla skattningar innehåller kontrollvariabler för elevantalet, lärartätheten och andelen lärare med Lärarlönelyftet. Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått respektive år. Analyserna omfattar grund-och gymnasieskola.

Tabell 8 Effekter av den kompensatoriska förstärkningen av Karriärstegsreformen år 2020 på skolornas lärarkompetens

Utfallsvariabel	ATT	Standardfel	P > z
Andel erfarna lärare	0,008	0,005	0,138
Andel lärare som är erfarna och som började på skolan före 2020	0,010	0,006	0,099
Andel lärare som är erfarna, som började på skolan före 2020 och som blev förstelärare/lektorer före 2020	-0,004	0,002	0,062
Andel lärare som är erfarna, som började på skolan före 2020 och som blev förstelärare/lektorer efter 2020	0,014	0,002	0,000
Andel lärare som är erfarna, som inte har förstelärar-/lektorstjänst och som började på skolan före 2020	-0,001	0,006	0,922
Andel lärare som är erfarna och som började på skolan efter 2020	-0,002	0,004	0,597
Andel lärare som är erfarna, som har förstelärar-/lektorstjänst och som började på skolan efter 2020	0,007	0,001	0,000
Andel lärare som är erfarna, som inte har förstelärar-/lektorstjänst och som började på skolan efter 2020	-0,009	0,003	0,008

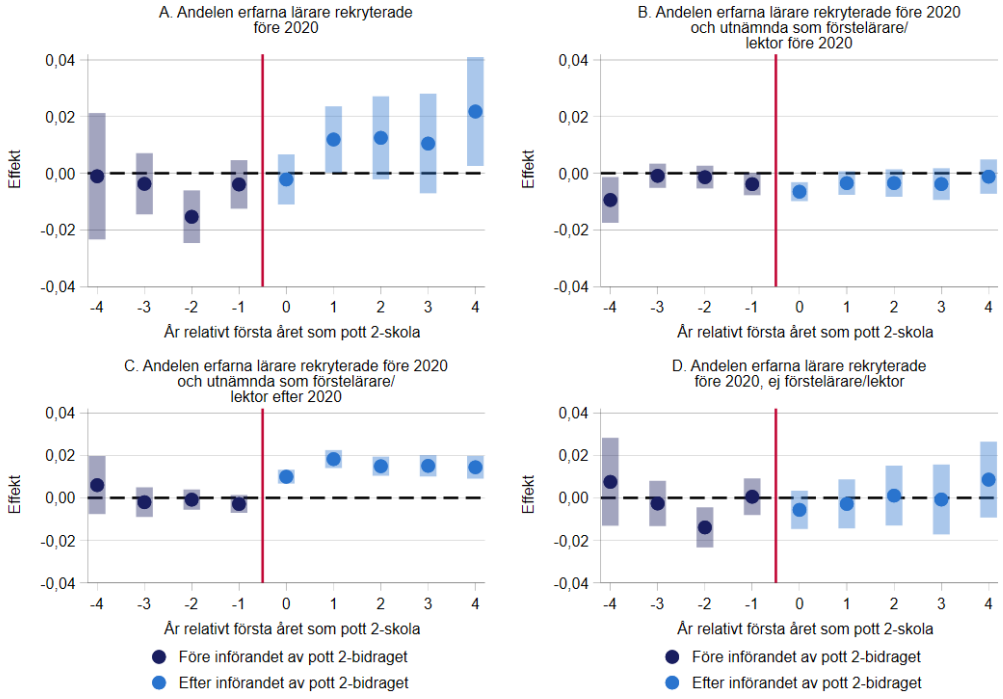
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Estimaten bygger på "staggered" DiD-modeller som är estimerade med csdid i Stata. Skolor som någon gång under perioden 2020–2024 har tilldelats en pott 2-bidragsram definieras som skolor med särskilt svåra förutsättningar även före 2020. Analysen exkluderar dels skolor som 2016–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden, dels pott 1-skolor med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än pott 2-skolorna. Estimaten fångar därmed skillnader i utfallsutvecklingen mellan skolor med särskilt svåra förutsättningar och relativt liknande skolor som under hela perioden 2016–2024 tillhörde kategorin "Övriga skolor" före och efter förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning. Alla skattningar innehåller kontrollvariabler för elevantalet, lärartätheten och andelen lärare med Lärarlönelyftet. Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått respektive år. Analyserna omfattar grund-och gymnasieskola.

Diagram 10 Effekt av den kompensatoriska förstärkningen av Karriärstegsreformen år 2020 på andelen erfarna lärare i hela lärarkollegiet

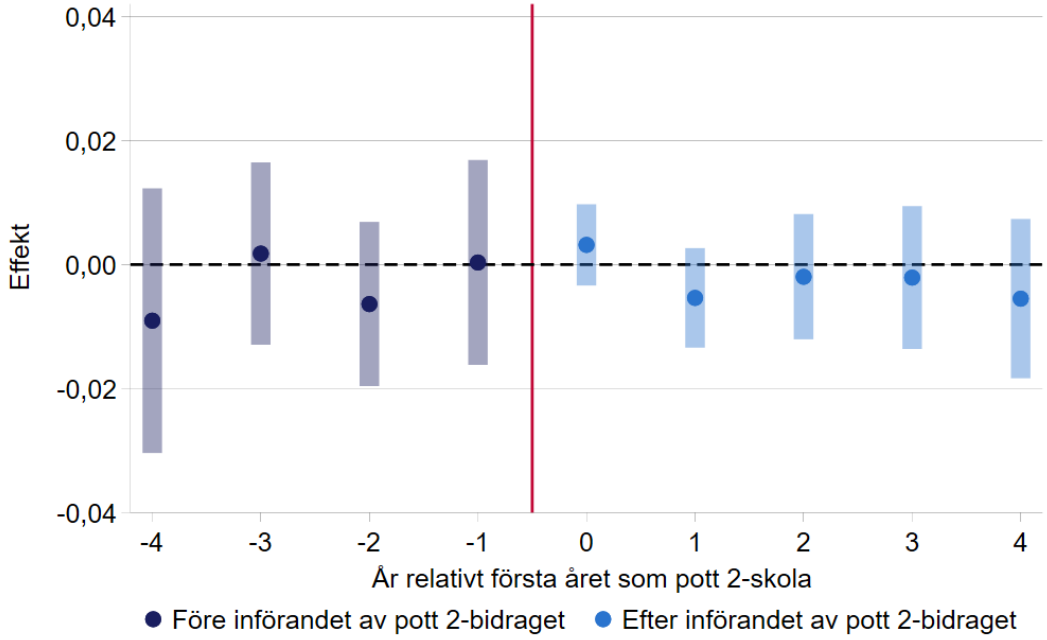
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal samt Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Estimaten bygger på "staggered" DiD-modeller som är estimerade med csdid i Stata. Skolor som någon gång under perioden 2020–2024 tilldelades en pott 2-bidragsram definieras som skolor med särskilt svåra förutsättningar även före 2020. Analysen exkluderar dels skolor som 2016–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden, dels pott 1-skolor med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än pott 2-skolorna. Estimaten fångar därmed skillnader i utfallsutvecklingen mellan skolor med särskilt svåra förutsättningar och relativt liknande skolor som under hela perioden 2016–2024 tillhörde kategorin "Övriga skolor" före och efter förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning. Beräkningen innehåller kontrollvariabler för elevantalet, lärartätheten och andelen lärare med Lärarlönelyftet. Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått respektive år. Analyserna omfattar grund-och gymnasieskola.

Diagram 11 Effekt av den kompensatoriska förstärkningen av Karriärstegsreformen år 2020 på andelen lärare som är erfarna och som rekryterades före 2020

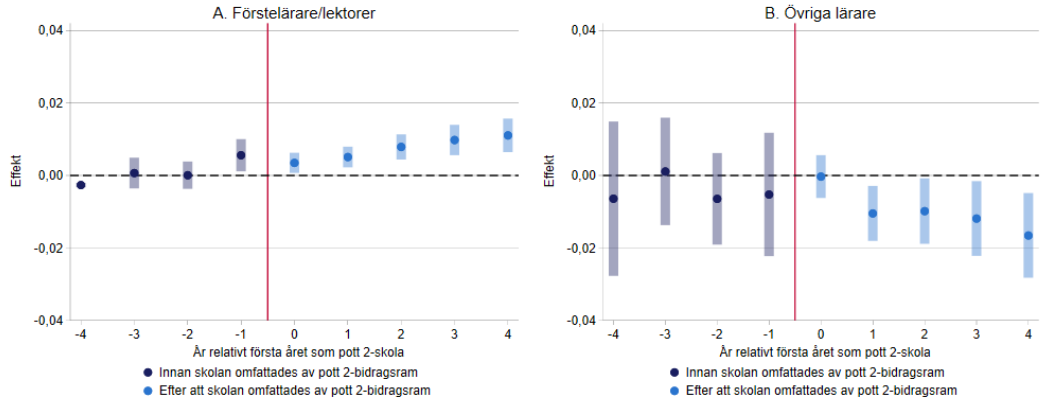
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Estimaten bygger på "staggered" DiD-modeller som är estimerade med csdid i Stata. Skolor som någon gång under perioden 2020–2024 tilldelades en pott 2-bidragsram definieras som skolor med särskilt svåra förutsättningar även före 2020. Analysen exkluderar dels skolor som 2016–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden, dels pott 1-skolor med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än pott 2-skolorna. Estimaten fångar därmed skillnader i utfallsutvecklingen mellan skolor med särskilt svåra förutsättningar och relativt liknande skolor som under hela perioden 2016–2024 tillhörde kategorin "Övriga skolor" före och efter förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning. Alla beräkningar innehåller kontrollvariabler för elevantalet, lärartätheten och andelen lärare med Lärarlönelyftet. Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått respektive år. Analyserna omfattar grund-och gymnasieskola.

Diagram 12 Effekt av den kompensatoriska förstärkningen av Karriärstegsreformen år 2020 på andelen lärare som är erfarna och som rekryterades efter 2020

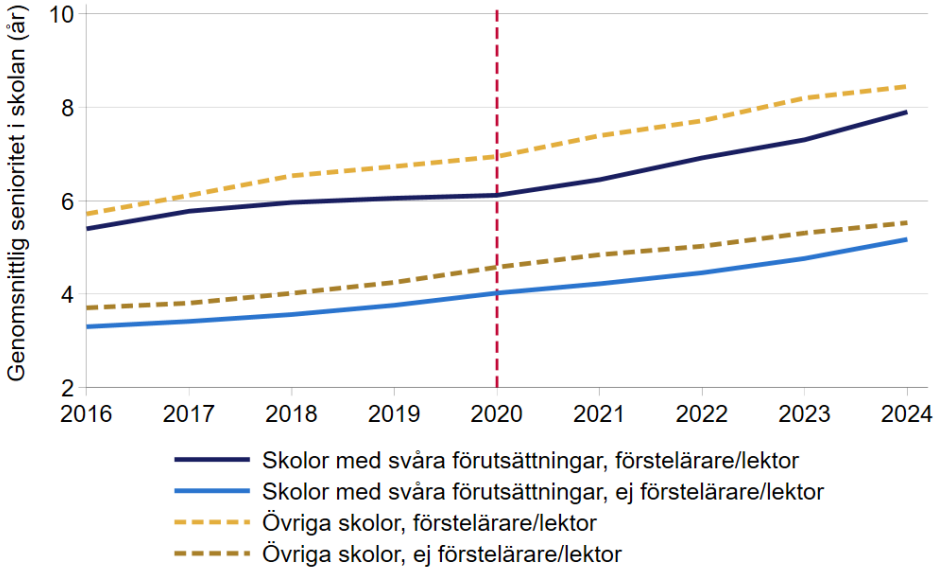
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Estimaten bygger på "staggered" DiD-modeller som är estimerade med csdid i Stata. Skolor som någon gång under perioden 2020–2024 tilldelades en pott 2-bidragsram definieras som skolor med särskilt svåra förutsättningar även före 2020. Analysen exkluderar dels skolor som 2016–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden, dels pott 1-skolor med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än pott 2-skolorna. Estimaten fångar därmed skillnader i utfallsutvecklingen mellan skolor med särskilt svåra förutsättningar och relativt liknande skolor som under hela perioden 2016–2024 tillhörde kategorin "Övriga skolor" före och efter förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning. Beräkningen innehåller kontrollvariabler för elevantalet, lärartätheten och andelen lärare med Lärarlönelyftet. Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått respektive år. Analyserna omfattar grund-och gymnasieskola.

Diagram 13 Effekt av den kompensatoriska förstärkningen av Karriärstegsreformen år 2020 på andelen lärare som är erfarna och rekryterade efter 2020, efter förstelärar-/lektorsstatus

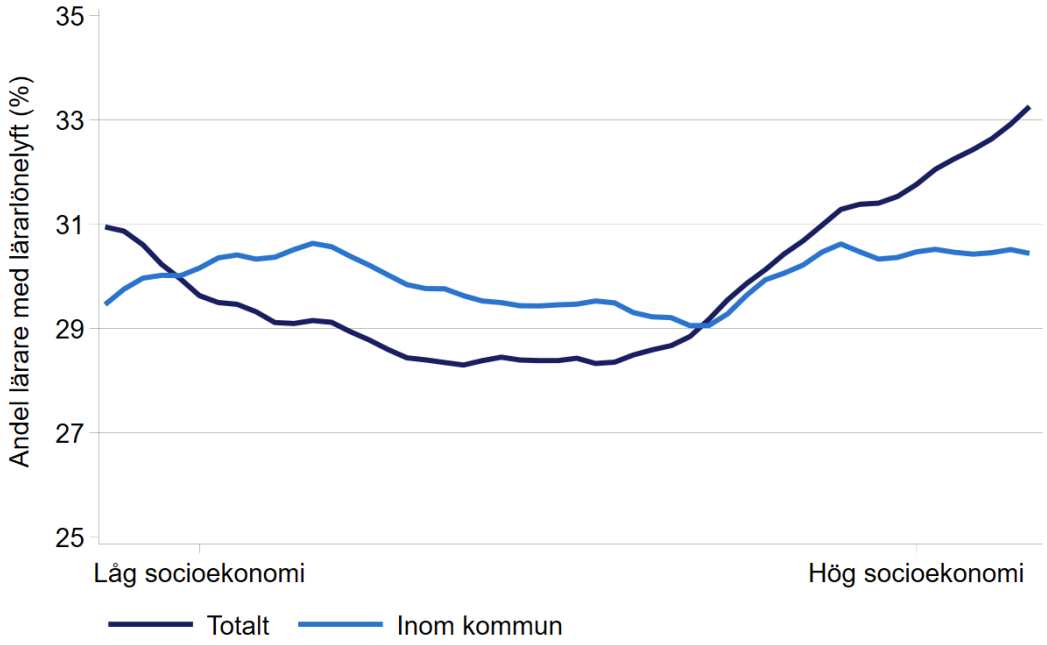
Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Estimaten bygger på "staggered" DiD-modeller som är estimerade med csdid i Stata. Skolor som någon gång under perioden 2020–2024 tilldelades en pott 2-bidragsram definieras som skolor med särskilt svåra förutsättningar även före 2020. Analysen exkluderar dels skolor som 2016–2019 omfattades av bidragsramen för skolor i utanförskapsområden, dels pott 1-skolor med mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än pott 2-skolorna. Estimaten fångar därmed skillnader i utfallsutvecklingen mellan skolor med särskilt svåra förutsättningar och relativt liknande skolor som under hela perioden 2016–2024 tillhörde kategorin "Övriga skolor" före och efter förstärkningen av karriärtjänstbidragets kompensatoriska inriktning. Beräkningarna innehåller kontrollvariabler för elevantalet, lärartätheten och andelen lärare med Lärarlönelyftet. Vi definierar erfarna lärare som lärare med erfarenhet (antal år i yrket) som överstiger medianen för detta mått respektive år. Analyserna omfattar grund-och gymnasieskola.

Diagram 14 Lärares genomsnittliga senioritet i skolan

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på registret över pedagogisk personal och Skolverkets uppgifter om elevantal, bidragsramar och rekvirerade statsbidrag.
Anm.: Senioritet innebär antalet sammanhängande år som lärare har jobbat på arbetsplatsen. Diagrammet utgår från samma data som effektskattningarna. Det innebär att vi har exkluderat de få skolenheter som under perioden 2014–2019 klassificerades som skolenheter i utanförskapsområden samt övriga skolor med lägre värden på det socioekonomiska indexet än skolorna med särskilt svåra förutsättningar (ett lägre indexvärde indikerar en mer gynnsam socioekonomisk elevsammansättning).

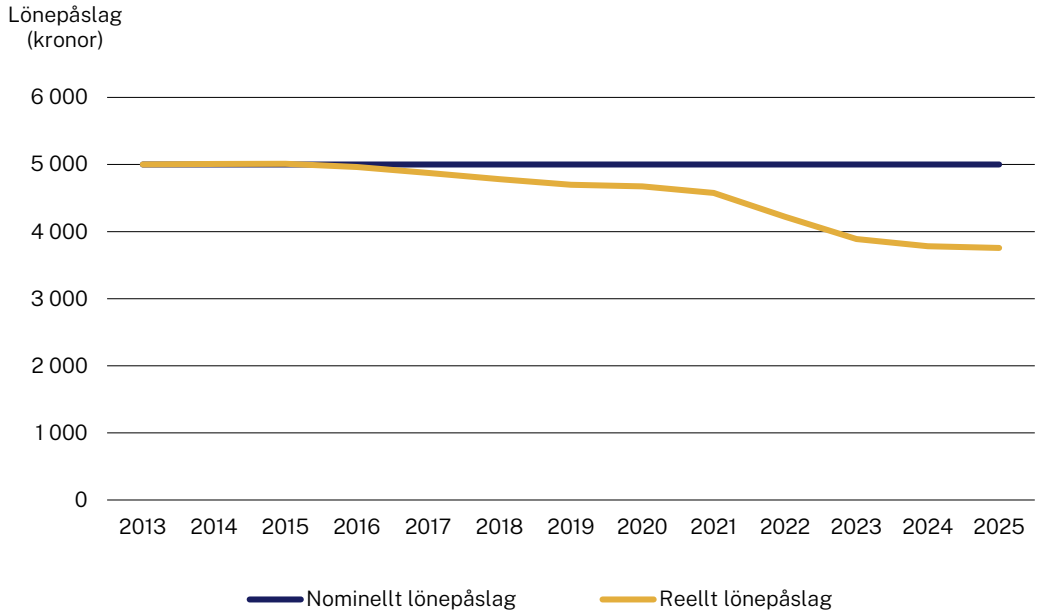
Diagram 15 Sambandet mellan skolors socioekonomiska förutsättningar och andelen lärare med lärarlönelyft

Källa: Riksrevisionens beräkningar baserade på lärarregistret, Skolverkets uppgifter om rekvirerade statsbidrag och Skolverkets socioekonomiska index på skolnivå.
Anm.: Figuren är framtagen med en metod som utjämnar sambandet för näraliggande datapunkter.

5 Kompletterande resultat till kapitel 5

Diagram 16 Det nominella och reala värdet av förstelärares lönepåslag, 2013–2025

Källa: Riksrevisionens beräkning.

Referenser

Bacher-Hicks, A. och Koedel, C., ”Chapter 2 - Estimation and interpretation of teacher value added in research applications”, i: Hanushek, E., Machin, S. och Woessmann, L. (red.), *Handbook of the Economics of Education*, Elsevier, volym 6, 2023.

Callaway, B. och Sant’Anna, P.H.C., ”Difference-in-Differences with multiple time periods”, *Journal of Econometrics*, vol. 225, nr 2, 2021, s. 200–230.

Grönqvist, E, Hensvik, L. och Thoresson, A., *Teacher career opportunities and school quality*, IFAU working paper 2020:2, 2020.

Medlingsinstitutet, *Statistikens framställning, Lönestrukturstatistik privat sektor*, 2025.